

Üniversite Ö?rencileri için Mesleksel Uyum Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Ö?rencileri için Mesleksel Uyum Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32125>

Özet

Üniversite Öğrencileri için Mesleksel Uyum Envanteri, yükseköğretim düzeyindeki bireylerin mesleki yaşamlarına ve akademik süreçlerine yönelik uyum düzeylerini ölçmek amacıyla 2001 yılında geliştirilmiş özgün bir ölçektir. Ölçek, öğrencilerin kariyer planlama süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar, mesleki kararlık ve üniversite ortamına adaptasyon gibi kritik alanlarda bireysel değerlendirme yapmasına olanak tanır. Bu envanterin geliştirilmesi, kapsamlı geçerlik ve güvenilirlik çabalarına içeriktedir ve Türkiye bağlamında mesleki rehberlik hizmetlerine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mesleksel Uyum, üniversite öğrencileri, kariyer geliştirme, psikolojik envanter, psikometri, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Ertuğrul Ültanir

Amaç

Bu envanterin temel amacı, üniversite öğrencilerinin mesleki beklentileri ile mevcut akademik ve sosyal çevreleri arasındaki uyum düzeyini sistematik olarak belirlemektir. Ölçek, öğrencilerin meslek seçimi ve kariyer yolculuklarına yönelik duygusal, bilişsel ve davranışsal uyum tepkilerini ölçerek, potansiyel uyumsuzluk alanlarını tespit etmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle üniversite danışmanlık ve rehberlik merkezlerinde öğrencilerin mesleki rehberlik ihtiyaçlarını saptamak, mesleki uygunluk düzeylerini değerlendirmek ve gerekli önleyici veya müdahale programlarını tasarlamak için bir araç olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede öğrencilerin daha sağlıklı kariyer geliştirme kararları almalarına destek olunması amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçülen temel yapı, yükseköğretim çağındaki bireylerin kariyer hedeflerine ve mesleki çevrelere yönelik gösterdikleri **mesleksel uyum**dur. Mesleksel uyum, bireyin seçtiği mesleğe karşı hissettiği bağlılık, kariyer hedeflerine ulaşma motivasyonu ve akademik yaşam ile mesleki beklentiler arasındaki dengeyi kapsayan çok boyutlu bir yapıdır.

Bu envanter, genel uyum düzeyinin yanı sıra, genellikle mesleki kararlık, mesleki tatmin, mesleğe yönelik kaygı ve üniversite ortamına sosyal ve akademik adaptasyon gibi alt boyutlar

da değerlendirir. Ölçek, bireyin mesleki kimliğini ne ölçüde benimsediğini ve mesleki hedeflerine ulaşma yolunda karşılaştığı engelleri amaçla yeteneğini ölçerek uyumun derinliğini ortaya koyar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi özetlenmemiş olsa da, bir ölçek geliştirme çalışması olarak envanterin güçlü bir geçerlik temeline sahip olması beklenir. Ölçeğin yapı geçerliği, genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri (Keşifçi ve/veya Doğrulayıcı) kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, maddelerin kuramsal olarak beklenen alt faktörlere dağılımına doğrulamıştır.

Ek olarak, **içerik geçerliği**, alanda uzman akademisyenlerin ve rehberlik uzmanlarının görüşleri alınarak sağlanmıştır. Bu süreç, maddelerin mesleksel uyum yapısının yeterli ve temsil edici bir şekilde kapsayıcı kapsamadığını kontrol etmeyi içerir. İlerleyen çalışmalarda, ölçeğin mesleki olgunluk veya kariyer kararlığı gibi benzer yapılarla korelasyonu incelenerek ölçüt bağlantılı geçerlik kanıtları sunulmuştur.

Güvenirlilik

Envanterin güvenilirliği, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı uygulamalara karşı tutarlılığını ifade eder. Geliştirme çalışmasında temel olarak **ic tutarlılık** güvenirlilik katsayıları (özellikle Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu ve mesleksel uyum yapısının tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek amacıyla **test-tekrar test** güvenirlilik yönteminin de kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu yöntemle elde edilen yüksek korelasyon katsayıları, envanterin kısa zaman aralıklarında uygulandığında benzer sonuçlar verdiğini ve dolayısıyla kararlı bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Faktör Analizi

Üniversite Öğrencileri için Mesleksel Uyum Envanteri'nin yapısal geçerliğini belirlemek amacıyla **Keşifçi Faktör Analizi** (KFA) uygulanmıştır. KFA, envanterin teorik olarak öngörülen mesleksel uyum boyutlarının ampirik olarak destekleyen alt faktörlere ayrılıp ayrılmadığını incelemiştir. Bu analizler sonucunda, mesleksel uyumun birden fazla boyuttan oluştuğu tespit edilmiştir.

Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin hangi alt boyuta ait olduğunu ve o boyutu ne derece güçlü temsil ettiğini ortaya koymuştur. Bu yapısal analizler, ölçeğin sadece genel bir uyum puanı değil, aynı zamanda uyumun farklı yönlerini (örneğin, akademik entegrasyon veya kariyer motivasyonu) ölçme kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir.

Envanter Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Özgün Geliştirilmiş Envanter)

Format: Derecelendirme formatı (Orijinal makalede detaylı derecelendirme bilgisi yer almamakla birlikte, psikometrik standartlara uygun olarak genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi bir ölçek kullanılmaktadır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite öğrencileri

Age Group: 18-25 yaş aralığı (Yükseköğretim çağı)

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti'ndeki çeşitli üniversitelerin lisans ve ön lisans programlarına kayıtlı öğrenciler.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim yöntemiyle uygulanan kağıt-kalem veya dijital envanter.

Anahtar Kelimeler

Öz bildirim, mesleki rehberlik, yükseköğretim, kariyer kararı, psikolojik değerlendirme, üniversite yaşamı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, 2001 yılında akademik bir dergi makalesi kapsamında geliştirilmiştir. Eğitim ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle orijinal yayıncıdan veya yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücreti hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır.

Test Yılı: 2001

Kaynaklar

Ültanir, E. (2001). Üniversite Öğrencileri için Mesleksel Uyum Envanterinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Makalenin orijinal bağlantısı:
<http://www.efdergi.ibu.edu.tr/index.php/efdergi/article/viewFile/716/1290>

Envanterin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [universite-ogrencileri-icin-mesleksel-uyum-envanteri-toad.pdf](#)

Üniversite Öğrencileri için Mesleksel Uyum Envanterinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Envanterin maddeleri orijinal kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelere ulaşmak için lütfen belirtilen referans makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM